

SOCIÁLNE A INTERPERSONÁLNE KOMPETENCIE VO VYUČOVANÍ NÁBOŽENSTVA

Sociálne a interpersonálne kompetencie predstavujú výchovu k takým spôsobilostiam žiakov, ktorých cieľom je správne vnímať ľudí, nasmerovať svoje postoje, regulovať správanie, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy, mať schopnosť tímovej práce, rešpektovať hodnoty, uznávať ľudské práva a slobody, vnímať potreby iných, spoznávať hranice, kde končí vlastná sloboda a začína sloboda druhého.

V predmete náboženstvo a náboženská výchova si potrebujeme uvedomiť, že vyučovací štandard je implicitne i explicitne nasmerovaný na využívanie týchto kompetencií. Ak povieme, že na hodinách náboženstva vychovávame žiakov k sociálnym a interpersonálnym kompetenciám, znamená to, že obsah, ciele, metódy, komplexné schopnosti žiakov sú vo vyučovacej hodine naformulované tak, aby rozvíjali v žiakoch vyššie uvedené kompetencie, ktoré majú procesuálny charakter. Žiaci si ich osvojujú na vekom primeranej úrovni. V interpersonálnom pôsobení (učiteľ – žiak, žiak – žiak) dávame dôraz na tímovú spoluprácu, kooperáciu, schopnosť riešiť konfliktné situácie, oceniť hodnotu iného, pozeráť na svet aj očami druhých, vedieť preberať zodpovednosť za skupinu, byť ohľaduplný. Všetky vymenované skutočnosti majú svoje miesto i na iných predmetoch. Sú smerovníkmi k výchove prosociálneho človeka.

Na náboženskej výchove smerujeme k výchove Božieho dieťaťa-kresťana. Sociálny rozmer znamená teda okrem pomoci druhému i službu bližnému, vnímanie konkrétnych potrieb spolužiakov, zrieknutie sa niečoho v prospech iného, úcta k druhým a modlitba za iných. Sociálne kompetencie vedú žiakov hodnotne žiť a svedomite zaobchádzať s nezaslúženými darmi, ktoré máme od Boha.

V oblasti metód je vhodné viaž využívať:

- **skupinové učenie sa** – žiaci riešia zadané úlohy vo dvojiciach i v skupinách. Takto sú žiaci vedení k pomoci spolužiakom s menej výraznými školskými úspechmi k hodnoteniu vlastných výkonov i výkonov ostatných. Zároveň vytvárajú pozitívny obraz o sebe, ktorý podporuje sebadôveru a samostatný rozvoj, aby bol žiak so sebou spokojný a vážil si sám seba.

- **správne kladenie otázok do diskusie** (Kto to urobil? Aký mal dôvod? Prečo sa tak správal? Komu to prospieja? Komu to škodí? Koho to zmení? Čo je správne? Čo nie je správne? S čím podobným ste sa stretli? Od koho závisí dobré riešenie? Kedy sa to môže podariť? Kedy sa to nemôže podariť? Prečo sa to stalo? Čo môžu robiť ľudia aby sa to nestávalo? a pod.)

Možno, že niektorí z nás sú zneistení, či venujú dostatočný priestor rozvoju kompetencií v korelácii s odovzdávaným obsahom. Odporúčame preto prehodnotiť úroveň osvojených kompetencií a profil absolventa podľa jednotlivých stupňov vzdelávania, ktorý je súčasťou Kurikula predmetu náboženstvo a náboženská výchova. Autorka knihy *Nápady pro rozvoj a hodnocení klíčových kompetencí žáků* pani Barbara Hansen Čechová uvádza niekoľko výziev, ktoré charakterizujú proces osvojovania si kľúčových kompetencií a sú zároveň výzvami aj pre učiteľov náboženstva:

- Osvojovať si učivo aj kľúčové kompetencie súbežne, v súčinnosti.
- Brať do úvahy, že rozvoj kľúčových kompetencií je závislý na prostredí a celkovom kontexte.
- Uvedomovať si, že hodnotenie kľúčových kompetencií má viesť k rozvoju každého žiaka, k podpore jeho úsilia v určitej oblasti.
- Hlavným východiskom pre ich hodnotenie je sebahodnotenie žiakov.
- Pri plánovaní vyučovacej hodiny stanovovať jasné ciele, rozvíjané kompetencie a hodnotiace kritériá.
- Vo výchovno-vzdelávacom procese pôsobiť ako odborník na proces, nie iba na vyučovací predmet.
- Pôsobiť na žiakov svojou osobnosťou, zručnosťami, vlastnosťami.

DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD

Spišskej diecézy

Spracovala: Klára Soľanová
KO_2016_2017_č_3